

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Een goede raad

Zeg mij aan, Gij, Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een, die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?

Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen! zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen (Hoogl. 18).

De bruid spreekt haar verlangen uit naar haar Bruidegom. "Zeg mij aan, Gij Die mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt..." Er is afstand. Zij kent haar Bruidegom als de Herder, Die Zelf Zijn kudde weidt. Later gaat het over andere herders, die onder deze Opperherder hun taak verrichten, maar hier staat dat Christus Zelf Zijn kudde weidt. Dat moeten we nooit vergeten. Het gaat om Hem. Hij staat boven alle dingen, ook boven de predikers van het Woord.

Maar, waaraan is de Herder te kennen? Er zijn de kudden Uwer metgezellen. Omdat hier gesproken wordt over "metgezellen", kunnen we het best denken aan namen als Mozes en anderen. Zij arbeiden in het krachtenveld van de Zaligmaker, maar zij zijn niet de herder zelf. Gods knechten zijn ook metgezellen, maar we moeten hen onderscheiden van de Herder. Uw dominee is ook een metgezel, maar zoek in Hem vooral de Herder Zelf. Dat bewaart voor afgoderij en teleurstelling. Verwacht het niet van mensen. In ieder geval is het de neiging van ons hart om een Mozes te vinden en bij hem te verkeren. Zoals Huntington sprak van de Hagarenen.... Daar verkeert de bruid onder een bedekking, dat wil zeggen, ze is daar zichzelf niet. Wees bedacht op en beducht voor de dwaling om aan Mozes genoeg te hebben. Mozes is Christus niet. Er zijn wellicht veel bedekte christenen.

De bruid krijgt een helder antwoord op haar verlangen naar de Heere Jezus. Waar is Hij te vinden? Indien gij het niet weet.... Licht hier een stil verwijt in? Zou zij het kunnen weten? Niet zelden is het verwijtbaar. Waarom dwaalt de Kerk eenzaam rond? Waarom heeft het schaap onbedacht zijn Herder verloren? Het is vanwege ons dwaalzieke hart.

De hier geboden raad is ook voor de kerk van nu belangrijk. Een treffende raad is het. Er zijn wegwijzers, er staan sporen. Maar nu komt het er wel op aan nauwkeurig te zoeken en goed op te letten. Er staan immers in het vrije veld allerlei printen van dieren; in ieder geval zijn er, tussen de sporen van de schapen in, ook die van de wolven. Ja, er zijn altijd dreigingen nabij. Een wolf kan dan in schaapskleren rondtrekken, maar zijn poten kan hij niet veranderen. Die sporen zijn duidelijk. Maar ook die van het schaap.

Hier wordt gedoeld op de kinderen Gods in oude tijden. Het zijn de sporen van bijvoorbeeld Abraham en Paulus en anderen. In hun levens spreekt de

Heere, in hun beleving en geloof rijst de Herder voor ons op. We kunnen ook denken aan de groten uit de Kerkgeschiedenis. Maar spoor zoeken moet je kunnen. De meeste mensen zullen er niet op letten. Maar als je er op let, zie je op een bospad echt allerlei kenmerkende tekenen. Kunnen we die onderscheiden? Je kunt echt een verkeerd spoor volgen. Houd u aan de sporen van de echte schapen. Dat is de veiligste weg. Dat is iets anders dan het bouwen van de graven der profeten. Vraag biddend om onderwijs. Vanuit de grote Herder. Zoek Hém in hen. Zoek zonder meer niet de christen, maar zoek Christus in hen. Staan er in de paden van uw kerk ook zulke goede voetstappen? Wat rijk als u zulke mensen kent. Spreek met hen. Zoek hun gemeenschap. Dan zijn er nog de woningen der herders.

Hier mogen we denken aan de predikers van het Evangelie, aan het Woord. Zij mogen ook weiden en dat is een heerlijke taak. Maar natuurlijk, het is ook verantwoordelijk werk. Wees naarstig om het aangezicht uwer schapen te kennen, zit uw hart op de kudden. Herders moeten voorbeelden der kudde zijn. Zij moeten beseffen dat zij zorg dragen voor de schapen van Christus Jezus. Wat een verantwoordelijkheid. In dit weiden gaat het om de rechte voeding. Ook om bescherming.

Hier worden duidelijke lijnen gegeven. U die dwaalt en zoekt, neem deze raad ter harte. Maak onderscheid tussen Mozes en Christus. Maar kent u dat verschil wel? Wees er in ieder geval beducht voor.

Zonder hemels licht, zonder de grote Herder kunt en zult u gewis afdwalen en verstrikt raken in verkeerde sporen. Hoe nodig hebben we de leiding van Gods Geest. Er is verschil tussen metgezellen en herders. Het luistert nauw. Maar een schaap is een schaap en een wolf is een wolf. En Mozes is geen Verlosser.

En.... Deze tekst staat in het Hooglied. In onze tijd is het ook in het huwelijk nodig om spoorzoeker te zijn, om hen te zoeken die u liefhebt. Het natuurlijke is eerst, daarna het geestelijke.

Ons voornemen moge zijn: "Ik zet mijn treden in Uw spoor, opdat mijn voet niet uit zou glijden".

P. Roos

Borg

Het gebeurde tijdens de Tweede Wereldoorlog in één van de concentratiekampen. Iemand was ontsnapt en uit pure moordzucht zetten de bewakers alle gevangenen op een rij en elke tiende man zou worden doodgeschoten. In die rij stond ook een jongen van een jaar of vijftien te snikken. Hij berekende dat ook hij nummer tien was. Hij zou dus sterven. Maar naast hem stond een oude man. En toen de Nazi's even niet keken, verwisselde hij vlug van plaats met die jongen. En hij zei: 'Mijn leven ligt achter mij, maar jij hebt het nog voor je'. En toen de moordenaars eraan kwamen, werd de oude man doodgeschoten. Hij was voor die jongen borg geworden. Hij ging in zijn plaats staan. En dat zien we ook in de Jozefsgeschiedenis.

In gedachten gaan we nog eens naar de tent waar vader Jakob zit. Jakob was een kind van God, geoefend in het geestelijke leven. Hij had Bethel en Pniël meegemaakt. Hij had God gezien van aangezicht tot aangezicht. Hij had een nieuwe naam van God gekregen 'Israël': strijder Gods. Maar zie hem nu eens zitten. Hij zegt dat hij met grauwe haren in het graf zal gaan. Teken van hopeloosheid en uitzichtloosheid. Nu al tweeëntwintigjaar worstelt hij met Gods weg. Hij kan niet meer bekijken hoe God Zijn beloften ooit zal vervullen. Want de zonen die hij in gedachten had om stamvader van de Messias te zijn, vallen weg. De godvrezende Jozef: dood. Benjamin: straks ook weg. En zo zit vader Jakob daar met doffe ogen en grauwe haren.

Maar dan gebeurt er iets. Iets dat door Gods Geest wordt bestuurd. Een Goddelijk wonder in de heilsgeschiedenis. Nu de nood hoog is. Nu de korenzakken leeg zijn, nu de hongerdood hen allen aangrijnst. Nu gaat Juda woorden spreken met een diepe inhoud. Juda zegt: laten we naar Egypte gaan. Anders zullen we straks allemaal sterven. En geef Benjamin mee op mijn verantwoording. En als die onderkoning hem in de gevangenis wil zetten, dan zal

ik in zijn plaats gaan. En als die onderkoning Benjamin wil doden, dan zal ik dat zwaard opvangen. Ik zal zijn plaats innemen. *Ik zal borg voor hem zijn.*

Deze woorden staan niet zomaar in de Bijbel. Ze staan er ook niet in om ons alleen maar op Juda te wijzen. Maar dit Woord wijst heen naar Hem die uit Juda geboren zou worden. Met deze woorden komen we bij het hart van het Evangelie! Juda is hier een beeld, een voorafschaduw, een type van de Heere Jezus Christus. Misschien vindt je dat verwarrend. We zijn immers de levensgeschiedenis van Jozef aan het overdenken. En we hebben tot nu toe steeds Jozef als type van Christus gezien. En dan nu Juda? Maar laten we bedenken dat er verschillende Oudtestamentische mensen zijn die in hun leven en woorden een voorafschaduw van Christus zijn. Denk aan Salomo. Of aan Jona. Maar ook Simson was een type van Christus. Nee, niet altijd, want Simson heeft zwaar gezondigd, evenals David. Toen waren ze geen type van Christus. Maar in andere omstandigheden waren zij dat wel. Net zoals Juda hier met zijn woorden en daden iets liet zien van wat de Heere Jezus later volmaakt zou gaan doen. Wat Juda alleen in deze omstandigheden kon zeggen, dat zegt Christus veel rijker en dieper. *Ik zal Borg zijn.* Ver boven Juda uit heeft Christus Zich als Borg opgeworpen voor mensen die ten dode opgeschreven zijn.

En als je daar nu iets van leert kennen. Dat je gezondigd hebt tegen God. En dat je de straf van God hebt verdiend. Wordt het dan geen wonder dat er een Borg is? Een Borg die in jouw plaats wil staan!

Dat is het wonder van het Evangelie. Christus heeft Zichzelf als Borg opgeworpen. Voor wie? Voor nette mensen? Voor rechtvaardige mensen? Nee. Paulus zegt: *Want Christus is te Zijner tijd, toen wij nog krachteloos waren, voorde goddelozen gestorven.*

Zie je de Borg staan in de hof van Gethsémané? Hoor wat Hij zegt, terwijl de druppels van het bloedig zweet nog aan Zijn gezicht kleven: *indien gij dan Mij zoekt ...laat dezen heengaan.* 'Dezen'. Dat is de ongelovige Thomas. En de verloochende Petrus. Dat zijn de mensen die zich ergeren aan Zijn lijden en Hem in de steek lieten. En dat is ook vandaag het wonder. Hij is bereid om de grootste zondaren te ontvangen. Hij is bereid om ook jouw plaats in te nemen in het oordeel van God. Zeg maar tegen de Heere: 'Bij U schuil ik. Ik neem de toevlucht onder de schaduw van Uw vleugels'.

M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 43:9
Ik zal borg voor hem zijn; van mijn hand zult gij hem eisen.

Naast de Heilige Schrift hebben we als gereformeerde belijders de belijdenisgeschriften. Zij vormen geen aanhangsel. De belijdenisgeschriften spreken. Zij belijden naar de Schriften. Onveranderd en niet verouderd. Wanneer we het gereformeerde kerkelijk veld overzien dan is er een tanen in gereformeerd belijden. Er groeit zelfs een tegenstelling tussen gisteren en vandaag. Het wordt gehoord: vandaag zien we het anders.

Er is accentverlegging in de reformatische gezindte. De Persoon en het werk van de Heilige Geest zouden centraal moeten staan. Daar wijst de Heilige Schrift op. Er wordt uitvoerig geschreven over Geesteswerk voor hart en leven. Het kennen, het geloven, het vertrouwen op. Zondag 20 van de catechismus gaat in op het apostolische belijden. Ik geloof in de Heilige Geest. Verder lezen we niets. Is de Heilige Geest dan niet zo belangrijk als de Vader en de Zoon? Terecht is gezegd dat heel de catechismus vanaf zondag 1 strikt Geestelijk getoonzet is. De reformatie als doorbraak van de Heilige Geest heeft weer oog gekregen voor het werk, de rijkdom en het gewicht van de Heilige Geest. De Heilige Geest staat niet achter bij de Vader en de Zoon. Laten we in dit verband letten op de zondagen 8 en 20 van onze catechismus. Zondag 8 belijdt de heilige drie-eenheid zoals ze geopenbaard is in het Woord. Elk met een eigen taak en een eigen werk. In zondag 20 wordt beleden dat de Heilige Geest tezamen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is. Het accent valt op het woord tezamen. Er is gezegd: de Heilige Geest voltooit het Goddelijk Huisgezin. De Heilige Geest is de Voltooier van het werk van de Vader en de Zoon. Opvallend is dat werk in de geschiedenis van de Heilige Geest. Hand. 2. In het begin lezen we al het rijke woord 'vervullen.' Dit voltooiende werk van de Heilige Geest wordt gezien in alle werken van de Heilige Geest in schepping en herschepping. Het beginnende werk van de Heilige Geest werkt aan op de vervulling tot eer en verheerlijking van

Het Apostolicum (33)

de Vader en de Zoon. In de zondaar realiseert zich de wil van de Vader. Het verdienende werk van de Zoon. Het toe- eigenende werk van de Heilige Geest. Zo krijgt God de Vader Zijn beeldrager eeuwig terug, levend als profeet, priester en koning. Lof zij de heilige Goddelijke Drie-eenheid. Lezen wij de geloofsbelijdenis van Athanasius weleens? In ons kerkboek heeft die belijdenis een plaats. Wijst de catechismus vervolgens op het persoonlijke, dan wordt uitgegaan van een werkelijkheid die we niet voorbij mogen zien, namelijk de vrucht van de verkondiging van de prediking van het Woord. Door de uitstorting van de Heilige Geest. Door de arbeiders van het Woord wordt naar het Woord 's Heeren Kerk gesticht en onderhouden. Het persoonlijke wordt beleden. Woord en Geest werken vruchtbaar in de zondaar. Geloofskennis. Geloofszekerheid. We lezen dat de Heilige Geest ook mij is gegeven. Laten we goed lezen wat er beleden wordt. 'Geven' wijst allereerst op de ontzettende werkelijkheid dat van nature de Geest van God gemist wordt. Er is geen echt geestelijk leven. De geest van beneden werkt. Die geest bedriegt en misleidt. Die geest overtuigt ook en geeft ook verzekering. Roem in Jezus zonder kennis en zonder grond. Gods Woord spreekt van geven en zo leven. In het belijden staat het woord 'ook'. Dat woord wijst op verwondering. De Heere ging mij in de kerk niet voorbij. Als het goed is leven uit en door het wonder des Heeren. Het doel van de gave van de Heilige Geest wordt naar het Woord beleden. Ook dit belijden dienen we te lezen en te verwerken. Het gaat heen naar Christus en al Zijn weldaden. Maar hoe gebeurt dit? Door een waar geloof. Wat worden we erop gewezen dat Gods Geest beschikt over het geloof. De Heilige Geest is de Beschikker, de Werker en Bewerker van het geloof. Dus het geloof beschikt niet over Gods Geest. De Heilige Geest is de Werkmeester van het geestelijke leven, niet met uitschakeling, maar met inschakeling van de zondaar. De beoefening van het geloof brengt tot en is geloven. Het geloof in Christus en Zijn weldaden. We worden Christus en Zijn werk deelachtig gemaakt. Wat rijk. Wat zalig. Het is het lievelingswerk van de Heilige Geest. De grootmaking van Jezus Christus. De Heere Christus heeft het Zelf gezegd: Die, namelijk de Heilige Geest, zal Mij verheerlijken. Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen (Joh. 16:14). Er is gezegd:

zo is de Heilige Geest moederlijk bezig. Gaat het over Christus' weldaden, de heilsorde staat daar niet buiten. Aan ons toe- eigenen gaat de toe- eigening van de Heilige Geest vooraf. Ook dit mag niet vergeten worden. Geestelijke leiding verandert niet met de tijd. Het werk van de Heilige Geest wordt ook gezien en bemerkt in het troosten en altoos blijven. Wordt in het Oude Testament, bijzonder in de profetieën, gewezen op de Heilige Geest als Trooster, in het Nieuwe Testament spreekt Jezus viermaal van de Heilige Geest en zo wordt de Heilige Geest in Zijn rijke tegenwoordigheid in Christus' Kerk aangewezen. In zijn brieven wijst Paulus op het duidelijke, rijke, heilvolle werk van de Heilige Geest. Een dienaar van het Woord dient acht te geven op het Griekse woord 'parakletos'. Bijstand verlener. Zo is de Heilige Geest sprekend werkzaam in de hemel voor Christus bij God de Heere en in het hart. Laten we onthouden dat de Heilige Geest tijdens Zijn dienstwerk altijd gebruik maakt van het Woord en van de genadevolle werking van het Woord. De werkzame geestelijke Advocaat mag ook ingeroepen worden. De Heilige Geest laat het nimmer afweten. De Heilige Geest is bedroefd wanneer er van Hem geen gebruik gemaakt wordt. Dit kan ook gezegd worden van Jezus Christus, de Voorspreker in de hemel. Jezus Christus is de Voorspreker bij de Vader. Met nadruk schrijft Johannes van Hem. Ook als Voorspreker. Jezus Christus de Rechtvaardige, 1 Joh. 2:1. Op Hem kan men aan. Zo zijn er twee Voorsprekers. Zij spreken voor ons en in ons. Van wijken of afschrijven is geen sprake. Kan men dan zijn gang gaan omdat het blijft zoals het is? Neen, want die levenshouding, dat gedrag, wordt in de Schrift veroordeeld. Waar de Heilige Geest werkt, geldt: het hart wordt om Christus' werk naar Gods wil een woning van de Heilige Geest. De Heilige Geest is onmisbaar. Het geestelijke leven functioneert wanneer er is het voortdurend gebed om de Heilige Geest en de ootmoedige vraag: neem Uw Heilige Geest niet van mij. Welk een werkelijkheid wordt gekend door de woestijnkerk. De Heilige Geest maakt waar wat van Hem geschreven staat in het Woord. Tegen een dominee werd eens gezegd: Dominee, spreek rijk van de tegenwoordigheid van de Heilige Geest in de woestijnkerk en Zijn werking in het leven. Leden van de woestijnkerk hebben het nodig en zien er naar uit.

M.C. Tanis

1 Korinthe 6:19 'Of weet gij niet dat ulieder lichaam een tempel is des Heiligen Geestes, Die in u is, Die gij van God hebt, en dat gij uws zelfs niet zijt?'

Abel had twee soorten bloed. Hij offerde door middel van offerdieren ceremonieel bloed aan de Heere. Daarnaast had hij zijn eigen bloed in zijn lichaam. Het ceremoniële bloed wees Abel aan als een schuldenaar tegenover God. Het dierenbloed wees heen naar het bloed dat Christus zou storten. Toen het bloed van Abel gestort werd door Kaïn was dat bloed te vergelijken met de mond van Abel die riep om wraak. Het bloed van Jezus spreekt betere dingen dan het bloed van Abel. Het bloed van Jezus spreekt van verzoening en vergeving. Door het bloed van Jezus is er behoud en zaligheid. Het bloed van Jezus is betaald voor alle uitverkorenen. Over die betaling spreekt Paulus in 1 Korinthe 6:19 en 20. Gods kinderen zijn niet hun eigen eigendom, maar zij zijn het eigendom van Christus. Zij zijn duur gekocht. Smytegelt noemt God de Verkoper, God heeft mensen te verkopen. Het zijn diep verdorven mensen. Ontstellend is de aanblik van een naakte slaaf. De gevallen zondaar is naakt, want hij is het beeld van God kwijt. Het is erg een blinde slaaf te zien. De zondaar is door eigen schuld geestelijk blind. Een slaaf heeft nooit rust. Een zondaar ook niet, hij is als een voortgedreven zee. Een trouwe slaaf die geslagen wordt, dat is aangrijpend. De zondaar die de duivel trouw dient, krijgt de eeuwige rampzaligheid. Een gewonde slaaf roept medelijden op. De zondaar is vol striemen en etterbuilen en niemand heeft medelijden met hem. Het is heel erg als een slaaf met al zijn kinderen wordt vermoord. De zondaar vermoordt zichzelf en de zijnen. Een slaaf kan niet vrijkomen. De zondaar ook niet, tenzij God hem verlost. Een slaaf is ongelukkig als hij na trouw dienen van zijn meester wordt doodgeslagen. Een onbekeerde zondaar komt in de eeuwige dood. Wie is de Koper? Geen engel en geen mens. De Koper is God de Zoon. Christus heeft de Vader beloofd vervloekte zondaren te verlossen. In Psalm 40 staat: 'Zie, Ik kom.' Christus is de Middelaar, Goël, Losser, Borg en Knecht. God de Vader heeft een welbehagen om enige van die vervloekte slaven te verlossen en Zijn barmhartigheid in hen te verheerlijken. Maar er moet wel aan Gods gerechtigheid voldaan worden. Maar God de Vader geeft ook beloften. Wie dat werk doet, zal Koning zijn over Zijn kerk, als het Hoofd van Zijn Kerk. Christus heeft in dit alles van harte toegestemd. "O weergaloze liefde, dat de Zoon van de levende God wil voldoen voor zulke ellendigen." Het lijden van Christus werd afgeschaduwd door de offers van het Oude Testament. Vierduizend jaren na het geven van de moederbelofte zou het gebeuren. De Losser heeft de menselijke natuur aangenomen en alles volbracht wat Hij beloofd had. Toen Hij stierf klonk het: 'Het is volbracht'. De Zaligmaker betaalde het rantsoen voor velen. God de Vader geeft Zijn Zoon, de Zoon geeft

Zichzelf. Christus is voor de Zijnen gestorven als zij nog zondaars waren. Adam verkocht het ganse menselijke geslacht voor de prijs van één begeerlijke vrucht. Maar Christus heeft een dure prijs betaald. Christus betaalde niet met goud of zilver, parels of andere schatten. God de Vader heeft Zijn eniggeboren Zoon gegeven. Is dat geen dure prijs? De Heere Jezus moest en wilde de hemel verlaten. Hij moest en wilde verachting en smaad ondergaan. Is dat geen dure prijs? Christus moest en wilde strijden tegen de duivel. Is dat geen dure prijs? Christus moest en wilde de Godverlatenheid doormaken. Hij moest en wilde Zijn bloed geven. Het kostte hem Zijn leven. "Was dat niet duur? Want al wat de mens heeft, zal hij geven voor zijn leven." We lezen in Lukas 12:50 'Hoe wordt ik geperst, totdat het volbracht zij.' Om de ongerechtigheden van de Zijnen is Christus verbrijzeld. Hij is een vloek geworden voor de Zijnen. Er is geen duurdere prijs dan die Christus heeft betaald. Van Gods kinderen geldt: U bent niet van uzelf.

Toepassing. Onderzoek of u in het geloof bent. Het is immers noodzakelijk dat van u geldt: ik ben gelost. Misschien zegt u: wat een gelukkige Korintheïers, zij zijn duur gekocht. Maar als u dat zegt, helpt u dat niet. Onderzoek uzelf of u gelost bent. Waaraan kunt u weten of u gelost bent? Dan heeft God u bekend gemaakt met uw ellendige staat. Wie niet wil weten van zijn verloren toestand is niet gelost. "Maar als u gelost bent, zult u die verloren staat gevoeld hebben." Wie nergens meer over bekommerd was dan hoe hij gelost kon worden, die is verlost. Wie gelost is zal God rechtvaardigen en Zijn oordelen billijken. Wie gelost is, is niet bang van onderzoek. Wie gelost is, smelt weg vanwege de liefde van Christus. Wie gelost is, vlucht naar de Heere Jezus toe. Verslagenen van hart, er is geen andere lossen die meer medelijden met u heeft dan de Heere Jezus. Hij leeft nog. Hij is een barmhartig Hogepriester. "Zegt u: 'Vond ik Hem nog in het vlees, vond ik Hem op de straten, in huis, aan tafel.' Wel, bent u nog zo onbedreven in de Schriften? Hij leeft immers in de hemel. Heft uw harten naar boven. Hij is nabij. Hij vervult hemel en aarde. Hij is met Zijn Geest en genade tegenwoordig waar twee of drie in Zijn Naam vergaderd zijn. Hij is in uw hart. En hier zal Hij ook tegenwoordig zijn onder de bediening van het Avondmaal. Ontvang Hem dan in uw hart en zeg: 'Heere Jezus, U bent mijn Losser.' En erken dat u allen door Hem behouden kunt worden, en kom zo bevend tot de Heere en tot Zijn goedheid. Dat zegene de Heere aan onze harten om Zijn Zoons wil. Amen."

A. van Heteren

ALTAR CALL

In de tijd van Billy Graham en lang daarna hoorden we er veel en vaak over. Tijdens een gloedvolle en meeslepende toespraak werden de hoorders opgeroepen naar voren te komen en te kiezen voor Jezus. Het kwam vooral voor in kringen van Baptisten; deze komen daar nu echter op terug.

En wel op grond van de praktijk; het aantal bekeerlingen smelt na verloop van tijd langzaam maar zeker weer weg. Ook in de dagen van grote opwekkingspredikers zoals John Wesley was het bekend: Do it now! De nadruk werd gelegd op het heden. Daarbij stond het beroep en het appel op de (vrije) wil van de mens centraal.

In Reformatorische kringen komen “methoden” voor die hier wat op lijken. Meestal is dat niet meer dan schijn. Is het verkeerd om de hoorders op te roepen om nu gelovig tot Jezus te komen? Niets, zo wordt dan gezegd, staat u in de weg. Er is geen enkele voorwaarde, u mag komen zoals u bent. Onder de Puriteinen werd het soms ook zo gesteld (W. Guthrie); zij legden daarbij een sterk accent op de wil. Deze gang van zaken is een reactie op een prediking, die het geloof afhankelijk stelt van allerlei voorwaarden. Het is volkomen in overeenstemming met de leer van vrije genade dat we afzien van allerlei voorwaarden. Voorwaarden rieken immers naar Arminianisme. In kringen van “Haert Cry” ziet men deze oproep als het middel om te ontkomen aan allerlei geloofsbelemmeringen die in veel kerken worden gesteld, zo denkt men.

Tegenwoordige Baptisten zien een gevaar in het feit dat wie de keus doet, gezegd wordt dat zijn zonden vergeven zijn. Dat vinden zij misleidend, zo las ik. Over dit argument moeten we nadenken. Mag men komen tot Jezus zoals men is? Niemand zal het ontkennen. Men kan alleen maar komen zoals men is. Alles wat we meer hebben en zijn, is te veel. Ook Paulus en ook de Heere Jezus Zelf hebben hun hoorders zo aangesproken. De verkeerde indruk wordt echter niet zelden gewekt, dat men door dit komen mag geloven dat je verlost bent en wedergeboren bent.

Men mag tot Jezus komen zoals men is om door Hem geholpen te worden, om rust van Hem te verkrijgen. Dit komen is eigenlijk niet anders dan het gelovig gebed. Ongetwijfeld is er onder ons wel een misverstaan over dit komen tot de Heere. Velen zullen dit recht van toegang al zien als een zaak waarmee een onbekeerd mens toch niets doen kan. Dus blijft alles bij het oude. Om hieraan te ontkomen spoort men dan aan tot een actief aannemen van de Heere Jezus.

We mogen en moeten de gemeente van harte uitnodigen te zien op Jezus en te komen tot Hem. Maar dat is een deel van de rechte prediking. Er zijn meerdere lijnen te trekken. In Gods Woord wordt evenzeer vaak opgeroepen tot bekering. Bekeert u en gelooft het evangelie. Denk ook aan Johannes de Doper en apostelen zoals Petrus (Hand. 2) en Paulus. Spreekt men alleen over het bevel tot geloof dan is dat een deel van de waarheid. Geloof en bekering moeten hand in hand gaan en bekering moet blijken, in een oprecht berouw en in een vernieuwd leven. Soms komt men niet verder dan

de conclusie dat “een mens bekeerd moet worden”. Het wordt dan ook nog als een passief gebeuren voorgesteld. Als reactie daarop nu dan de eis van het geloof. Maar beide zaken moeten voorgesteld worden, geloof en bekering. Bekering leidt tot geloof en geloof leidt tot bekering. Hier is sprake van een wisselwerking. Het valt mij op dat we in deze tijd minder horen spreken van bekering en meer van geloof. Vergis ik mij hierin? Geloof en bekering zijn beide actieve begrippen: de mens is er volkomen bij ingeschakeld. Maar hij leert dat hij vastloopt met deze eisen en zodoende wordt een levend gemis geboren om het werk van God. Dat werd me onlangs duidelijk in een preek over de vader van de maanzieke knaap. De Heere vraagt geloof van hem: “Alle dingen zijn mogelijk degene die gelooft”. De man echter werpt de eis weer terug op Jezus: “Kom mijn ongelovigheid te hulp”. Hij kan zelf zijn ongelovigheid niet wegnemen. Dus wel de eis en de nodiging, maar dan de volle eis.

Verder moet het ons voorzichtig maken dat juist Christus Zelf het is Die allerlei mensen die tot Hem kwamen, ontmaskert als schijnzoekers (Johannes 6). Dat moet dus ook weer nopen tot zelfonderzoek. Deze schijn moet ook in de prediking ontmaskerd worden. Daarom moet de preek ook leiden tot zelfonderzoek.

Ik herinner mij van Professor Kremer dat hij vooral een andere lijn trok. Als het ging over Bartimeüs bijvoorbeeld zou men alle schijnwerpers kunnen richten op de werkzaamheden van de blinde. Maar Kremer bezag de zaak vooral theologisch: Jezus kwam tot de blinde. Die lijn lijkt me absoluut betrouwbaarder. Het een sluit het andere niet uit, maar er ligt toch meer ruimte in het werk van God in Christus dan in ons komen en geloven in Hem. Vanuit dat komen van Christus tot de zondaar gaat nu ook de zondaar komen tot Jezus. In die volgorde! Het komen van God in Christus tot de zondaar mag zo verkondigd worden dat zondaren daardoor bewogen worden te komen tot de Heere. Wat Kremer betreft: hij bracht niet zozeer een dwingend appel, maar meer een Schriftuurlijke voorstelling van het genadige werk van de Heere.

Terecht mag men zeggen: kom zoals u bent. Maar dan zal die zondaar ook weten hoe en wie hij werkelijk is. Dat vraagt dan weer om het ontdekkend element. Laten de dienaren dus ook zondaren vertellen wie en wat ze geworden zijn door de zonde, want dat weten we van huis uit niet.

Niettemin, mijn opmerkingen doen niets af aan het recht dat de Heere geeft aan zondaren om tot Hem te komen. Paulus zei het zo: “Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden”. Het is voor ons allen de vraag: Wijzen wij een zoekend mens echt de weg? Christus deed het wel: “Ik ben de Weg.....”

Vloeken

De vraag die we nu proberen te beantwoorden ligt in dezelfde lijn als de vorige vraag, namelijk over het boos zijn op God. Het is dan ook dezelfde vriend die ons de vraag doorstuurt, waarvoor hartelijk dank. Het gaat om het volgende: we weten van mensen die na een infarct, een hersenbloeding afasie kregen en gingen doen wat ze eigenlijk nog nooit gedaan hebben: vloeken. Ook wordt een voorbeeld aangehaald van iemand die de Heere mocht vrezen en gedurende de laatste periode van zijn leven dement werd en ook ging vloeken. Wat daarvan te denken?

Deze vraag ligt in dezelfde lijn als de vorige en mijn antwoord ook. Wij moeten er niet vreemd van opkijken als deze dingen gebeuren. Natuurlijk is het erg als dit gebeurt en als je je oude vader bijvoorbeeld dingen hoort zeggen die hij nooit eerder geuit heeft. Maar toch moeten we er niet vreemd van opkijken. Kennen wij het mensenhart dan niet? Zegt de Heere Jezus niet in Mattheus 15:19 dat uit het hart van de mens ook lasteringen voortkomen? Als er niet uit komt wat er in zit is dat door Gods algemene genade. En in Zijn algemene goedheid bewaart Hij nog voor vele zonden en gebruikt daartoe bijvoorbeeld de opvoeding of sociale controle als middelen voor. Al zie je de vos niet in zijn hol, hij zit er toch in! Wat zal het vreselijk zijn als God zijn weerhoudende genade helemaal gaat inhouden. Dat zal de hel zijn.

Als we oud en dementerend worden gaan ook allerlei remmingen wegvallen. Als baby hebben we geen schaamtegevoel, maar er zijn ook ouderen bij wie dat helemaal weg valt. Zo min als we dat een baby kwalijk nemen, zo kunnen we dat iemand die zijn verstand verliest kwalijk nemen. Als allerlei remmingen wegvallen kan een mens ook tot rare praat komen en ook dus tot vloeken. En de duivel zal dat natuurlijk niet tegenhouden! De eigenlijke vraag is natuurlijk of het ook met een kind van God zo ver kan komen? Ik denk dat we die vraag bevestigend moeten beantwoorden. Ook een kind van God is van nature nog tot alle boosheid geneigd. Die natuur blijft hij houden tot zijn laatste snik. Ja, maar de Heere zal hem toch wel voor de zonde bewaren, de zonde van het vloeken bijvoorbeeld? Wees hier heel voorzichtig mee! Natuurlijk kan de Heere voor de zonde bewaren. Hij had Petrus voor zijn verloochenen van de Heere kunnen bewaren. Hij had David voor overspel kunnen bewaren. Hij had Adam voor zijn val kunnen bewaren. Maar we mogen nooit vergeten dat wij die bewaring ook moeten zoeken en er om moeten vragen. Daarom is zelfkennis, het kennen van het boze en verdorven hart zo noodzakelijk. Dan ga je schrikken van jezelf. Dan horen wij zelfs, ja juist de man die weten mag rechtvaardig te zijn voor God, belijden dat hij nog steeds tot alle boosheid geneigd is, zie Zondag 23.

In plaats van te zeggen dat de Heere bewaart voor de zonde, moeten we zeggen: de Heere waarschuwt tegen de zon-

de! En dat moet mij brengen tot het gebed: bewaar mij Heere voor mezelf en voor de zonde die mij zo lichtelijk omringt! We gaan niet alleen vragen om vergeving van het kwaad, maar ook om bewaring voor het kwaad. En leren we ook bidden, kennende niet alleen de boosheid van het hart, maar ook de goedheid van God en de heiligheid van Zijn Naam: bewaar mij voor de zonde, ook als ik oud geworden ben, ook als ik mijn verstand mocht verliezen. Dan wil de Heere mij er zeker voor bewaren, ook als allerlei remmingen wegvallen en de sociale controle ontbreekt. Dan word ik bewaard in de liefde Gods.

En als een kind van God dan toch rare praat uitlaat en vloekt? Als dan toch gebeurt waar hij in het leven zo bang voor kon zijn? Laten we dan met en voor hem of haar in het gebed gaan. Het moet de omstanders aansporen om te huiveren voor het mensenhart. Maar juist tegen de achtergrond van wie een mens is en blijft, ook na ontvangen genade, komt de grootheid van Gods vergevende zondaarsliefde zo duidelijk uit. Het bloed van Christus bedekt alles, ook onze zondige natuur. En de Heere doorgrondt het hart. Hij weet of er gevloekt wordt uit haat en vijandschap, of dat er remmingen zijn weggevallen. Die wetenschap moet de bezorgde omstander rust geven.

Bidden om bewaring, dat moet de conclusie van onze overpeinzingen over dit onderwerp zijn. En God bewaart door Woord en Geest, om Christus wil, naar Zijn belofte van Psalm 121. Genade leert ons bidden: Maak Uwe weldaan wonderbaar, Gij Die Uw kind'ren wilt behoeden, voor 's vijands macht en vrees'lijk woeden, en hen beschermt in 't grootst gevaar. Wil mij Uw bijstand niet onttrekken, Uw zorg bewaak' mij van omhoog, bewaar m' als de appel van het oog, wil mij met Uwe vleug'len dekken.

K. Hoefnagel

Het gesprek tussen Christus en Nicodémus (12)

En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden... (Johannes 3: 14)

‘En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft’... Met die enkele woorden heeft de Heere Jezus de geschiedenis van de koperen slang bij Nicodémus in herinnering geroepen. En nu voegt Hij er aan toe: ‘alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden’.

Let u eerst even op het woordje ‘moet’. Daarin ligt – zoals ook elders in het Johannesevangelie – een geweldige diepte. Het verwijst naar Gods eeuwig raadsplan. Hier onthult de Heere Jezus iets van de hemelse geheimen waarop Hij in vers 12 al zinspeelde.

Kruis

En hoe zal de Zoon des mensen dan verhoogd worden? Zo heel anders dan de Joden en ook Nicodémus dachten. Zij verwachtten dat als de Messias, de Zoon des mensen gekomen was, Hij verhoogd zou worden op een troon.

Maar Christus zal allereerst verhoogd moeten worden aan het kruis. Hij zal de dood sterven aan het vloekhout der schande. Dat we het woord ‘verhogen’ allereerst zo moeten opvatten, wordt duidelijk uit Johannes 12: 32-33.

Dat moet zo gebeuren in het licht van de profetie. Maar vooral in het licht van Gods wil. God wilde, dat Zijn eigen lieve Zoon deze weg zou gaan. Want door te sterven aan het kruis zou Hij de eer van Zijn Vader, die door het ongeloof, de ondankbaarheid en de opstand van de mens zo gekrenkt is, herstellen. Door te sterven zou Hij mensen die gebeten zijn door de oude slang, en voor wie geldt dat het gif van die oude slang heel hun bestaan doortrokken heeft, genezing kunnen bieden. Deze tekst predikt ons Jezus Christus als het door God gegeven middel tot genezing van zondezieke zondaren.

Hutcheson schrijft: *‘Christus wijst Zichzelf hier aan als de Zaligmaker van zondaren, Die voldoende kracht heeft om degenen die door het geloof tot Hem vluchten, van hun zondigheid en ellende te genezen, hen te bewaren voor de ondergang en hen zalig te maken’.*

Toegepast

Daarbij wijst Hutcheson ook op het verband waarin de woorden van vers 14 staan. In het voorgaande gedeelte heeft Christus gesproken over de wedergeboorte en over Zijn profetisch ambt. Als Hij nu spreekt over het geloof, dan is dat *‘deels om Nicodémus te leren hoe een mens deel krijgt aan de wedergeboorte. Dat gebeurt als de Heilige Geest de verdienste en kracht van de dood van Christus in de eerste daad toepast, en wanneer de wedergeborene vervolgens de verdienste en de kracht van Christus door het geloof toepast’.*

De woorden die Hutcheson hier schrijft, zijn leerzaam. Als het gaat om de toepassing, schrijft hij daarover tweeledig: Allereerst – en dat gaat voorop – past de Heilige Geest de verdienste en kracht van Christus’ offer toe. Alleen daardoor komt er leven in een dode zondaar. En waar de levendgemaakte zondaar vervolgens het door de Heilige Geest geschonken geloof mag beoefenen, wordt het werk van Christus ook toegepast door het geloof.

Prediking

We keren terug naar Johannes 3. Tot nu toe hebben we gezien, dat met het woord ‘verhoogd’ allereerst verwezen wordt naar het sterven van Christus aan het kruis. Al moeten we nooit vergeten dat in het verlengde van de verhoging aan het kruis de opstanding van de Heere Jezus ligt. En Zijn hemelvaart. En ook Zijn zitten aan de rechterhand van God. Juist daardoor kan Hij de zaligheid ook toepassen door Zijn Geest.

Maar er ligt nog meer in de zinsnede dat de Zoon des mensen ‘verhoogd’ moet worden. Die uitdrukking wil vervolgens ook zeggen: Hij moet verhoogd worden in de prediking van het Evangelie. Daar waar het Evangelie gepredikt wordt, moet Christus hoog opgeheven worden. Te midden van zondaren en zondaressen. Van mannen, vrouwen en kinderen die door de oude slang gebeten zijn. Die ten dode opgeschreven zijn. Christus moet hoog opgeheven worden. Als het middel tot genezing voor al uw geestelijke kwalen.

Belofte en bevel

En terwijl Hij zo hoog wordt opgeheven als de lijdende Zaligmaker, klinken daarbij – naar onze Dordtse Leerregels – twee dingen. Een bevel. Het bevel van geloof en bekering. Gebetenen door de oude slang wordt het toegeroepen: Bekeert u en gelooft het Evangelie! Zie op deze gekruisigde Christus!

En een belofte. De belofte dat wie in deze gekruisigde Zaligmaker gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven zal hebben. Dat in Hem genezing is voor uw zondezieke hart. Dat in Hem genezing is van de beet van de oude slang.

En tot wie komt deze belofte en dit bevel? Gaat u nog even met mij mee naar het tentenkamp van Israël in de woestijn. Tot wie kwam de belofte van de koperen slang? Numeri 21: 8 zegt: *‘Al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven’.* De prediking van een gekruisigde Christus, de belofte van het Evangelie, het bevel van geloof en bekering, ze komen tot gebetenen.

Intussen is nog niet alles over deze dingen gezegd. Volgende keer hopen we er mee verder te gaan.

A.J.T. Ruis

Wat zingen wij?

In onze erediensten zijn wij in navolging van Calvijn gewoon om enkel de psalmen te zingen. Ik hoop dat dit zo blijft. Daarmee ontken ik niet dat er ook goede gezangen zijn. Integendeel en ik hoop dat die bij allerlei gelegenheden worden gezongen. Dit is zeker, dat goede gezangen een afglans zijn van de psalmen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan het Lutherlied, 'Een vaste burcht is onze God', aan een gezang als 'Vaste Rots van mijn behoud' en niet te vergeten het Wilhelmus, onze nationale psalm. Wanneer wij thuis of bij andere gelegenheden gezangen zingen, moeten wij ons afvragen of de heiligheid van God, de verlorenheid van de mens, het kruis van Christus en de blijvende zondigheid van Gods kinderen erin naar voren komen. Dat is de kracht van de gezangen die zijn verzameld in de Gadsby's Hymns. Britse en Amerikaanse christenen spreken hier van de 'good old hymns', en dat in tegenstelling tot allerlei eigentijdse liederen die vaak zijn gestempeld door een oppervlakkig opwekkingschristendom. Voor wie de Engelse term wil hebben: een godsdienst van 'revivalism' en niet van 'revival'. Ik wil eerlijk bekennen dat het mij meer dan eens met zorg vervult dat er in de gereformeerde gezindte bij allerlei gelegenheden liederen worden gezongen die bepaald geen afglans zijn van de psalmen en die niet gelijk gesteld kunnen worden met de 'good old hymns'. Als voorbeeld noem ik een populair opwekkingslied als 'Omdat Hij leeft, ben ik niet bang voor morgen'; een lied waarin met geen woord wordt gerept over het kruis, over de verlorenheid van de mens en over de toekomstige toorn. De inhoud van het christelijk geloof lijkt hier op te gaan in een vaag en onbestemd besef van Gods zorg. Wie de Bijbel leest, weet dat juist omdat Jezus leeft, menigeen zich in ieder geval zorgen moet maken voor de jongste dag. Als dergelijke liederen het geestelijk

leven van mensen blijken te vertolken, is dat geen best teken en toont dit dat men vervreemd raakt van de gereformeerde religie. Via liederen met een onbijbelse of op zijn best gezegd eenzijdige inhoud worden dwalingen en afwijkingen de christelijke kerk binnengebracht.

In meerdere kerken van de gereformeerde gezindte waar men zondags alleen psalmen zingt, worden buiten de eredienst liederen gezongen die gereformeerde christenen buiten Nederland, die geen moeite hebben met gezangen in de eredienst, noch op de dag des Heeren noch op andere dagen, niet zouden willen zingen vanwege hun onbijbelse, mensgerichte inhoud. Hoe nodig is juist ook op dit front de wacht te betrekken en het ons toevertrouwde pand te bewaren. Kenmerkend voor de gereformeerde en bijbelse religie is dat ernst wordt gemaakt met de heiligheid van God en met de verlorenheid van de mens en dat in dit licht het werk van de Heere Jezus Christus als Middelaar aan de orde wordt gesteld.

In dit verband wijs ik ook op een opmerking van Calvijn over de melodien die hij wenste te gebruiken voor de psalmen. Die moesten een afspiegeling zijn van de majesteit van God. Deze eis mogen we ook stellen aan vrije liederen. Dan vallen heel wat eigentijdse melodien af. Het swingende karakter daarvan doet wel heel weinig recht aan de majesteit van God. De melodien van de zogenaamde gospelmuziek zijn vaak puur werelds. De klacht over de zonde, de droefheid over het gebroken hart kan op zo'n wijze al helemaal niet worden bezongen. Een mens die daar last van heeft, vlucht als het ware intuïtief weg van deze melodien. Als de droefheid naar God niet met deze melodien kan worden bezongen, dan evenmin de blijdschap in God door Jezus Christus. De waarachtige blijdschap woont namelijk in een verbroken hart. Blijd-

schap over de vergeving der zonden die dat karakter niet heeft, komt niet van de Heilige Geest, maar van de duivel die zich heeft veranderd in een engel van het licht.

Overall horen we muziek. In winkels, op postkantoren, op straat, enz. Dan pleegt dat niet te gaan om muziek waarin God wordt verheerlijkt. Welke muziek beluisteren wij graag? En vooral: wat zingen wij? Laten wij Gods lof toch bezingen en dan op een wijze die overeenstemt met Zijn heilig wezen. Dan vallen heel wat zogenaamde christelijke liederen af en dat zowel vanwege de inhoud als vanwege de melodie. In ieder geval blijven de psalmen over. Wat is het een goede zaak als wij niet alleen in de kerk, maar ook persoonlijk en in gezinsverband Gods lof bezingen en dan met name gebruik maken van de liederenbundel die Hij ons gaf. Vooral de avond van de dag des Heeren is daar uitnemend voor geschikt. Wat een wonder als daarbij in het gezin dan iets van een voorsmaak van de eeuwige vreugde van het nieuwe Jeruzalem wordt ervaren. Daar zullen immers God en het Lam ongestoord en volkomen worden groot gemaakt. Van de zangers aan de glazen zee wordt betuigd: 'En zij zongen het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen.' (Openb. 15: 3). Laat toch nu in ons leven blijken dat ook wij daar straks zullen meezingen.

Dr. P. de Vries

*[Overgenomen uit: Kerkbode Hersteld
Hervormd Boven-Hardinxveld, 13 januari 2017]*

BOEKBESPREKINGEN

Dr. Dick Kroneman, De bergen zullen vrede dragen, gebonden, 143 blz., € 16,50, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-6278-9432.

De ondertitel luidt: Drie generaties christenen op Papoea, 1963-2016. In 1963 is het zendingswerk van de Gereformeerde Gemeenten op Papoea begonnen. In die tijd is er veel gebeurd. Daar wordt in dit boek verslag van gedaan. Ook de moord in 1974 op evangelisten en hun gezinnen in Nipsan komt aan de orde. Op blz. 52 lezen wij dat dit mede een gevolg is geweest van dwang en geweld die door de inheemse evangelisten werd toegepast. We zijn geneigd om de oorspronkelijke inwoners van Papoea als primitief te beschouwen. Opmerkelijk vond ik dat hun taal in verschillende opzichten ingewikkelder is dan onze taal. Dit valt te lezen in hoofdstuk 9. Wie wil weten hoe het zendingswerk op Papoea eraan toe is gegaan, kan in dit boek goed terecht.

Adriaan van Belzen, Terug naar de reformatie?! Gesprekken over 500 jaar Reformatie. Paperback, 230 blz., € 14,95, Uitgeverij Om Sions Wil, ISBN 978-94-6335-020-4.

Opnieuw verscheen een interviewbundel van de hand van Adriaan van Belzen. Zeven predikanten en drie anderen uit de gereformeerde gezindte beantwoorden vragen die verband houden met de herdenking van de Reformatie en de relevantie van de Reformatie voor nu en de toekomst. Er zou veel uit dit boek te citeren zijn. Uit het vraaggesprek met ds. P. den Butter willen wij iets doorgeven wat we lezen op blz. 19 over Bonhoeffer. Als negatieve ontwikkeling na 1517 ziet ds. P. den Butter dat mannen als Calvijn, Kohlbrugge en anderen ingewisseld worden voor een man als Bonhoeffer. Een luthers theoloog uit de 20^e eeuw, die gezien wordt als een kerkvader. "Hij was een man die onder invloed stond van Karl Barth, maar daarmee een eigen weg is gegaan, die haaks stond op de leer van de Reformatie. Weliswaar heeft hij zijn ideologie met de dood moeten bekopen, maar daarmee is hij nog niet van hetzelfde statuut als de reformatoren en de nadere reformatoren. Het gedachtegoed van Bonhoeffer is een voorbeeld van het gevaar dat dreigt als theologen telkens weer op experimentele wijze wegen gaan bewandelen die een mens langzamerhand van de hoofdweg afvoeren. Dat is bijvoorbeeld gebeurd in de Gereformeerde Kerk door mannen als Kuitert." Aan ds. P. den Butter is ook een vraag gesteld over de huidige kerkstructuur. Uit de beantwoording blijkt dat ds. Den Butter hoe langer hoe meer voorstander is geworden van de autonomie van een plaatselijke gemeente. Hij zegt dat het strakke er bij de CGK af is. We lezen op blz. 25 "Binnen de CGK is er al lang een ontwikkeling gaande dat gemeenten willen samenwerken met de Nederlands Gereformeerden en Vrijgemaakten, wat zover gaat dat men aan kanselruil doet en elkaars attestaties accepteert. Wij hebben

lange tijd geprobeerd om dat tegen te houden. Toen dat uiteindelijk niet meer lukte, hebben we van de nood een deugd gemaakt door een nauwere samenwerking met de HHK aan te gaan. Daarmee hebben we ons kerkverband voor een groot deel opgeblazen, want nu doet iedereen wat goed is in zijn of haar ogen."

Ds. C. Harinck, Gods beloften in het persoonlijk leven, paperback, 165 blz., € 17,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2811-0.

Er is al veel geschreven, gesproken en getwist over Gods beloften. Ds. Harinck heeft op de hem eigen wijze een boek over Gods beloften geschreven, waarin veel wordt aangereikt en besproken. De Heere komt met eis en belofte, met Wet en Evangelie. We lezen in het voorwoord: "Calvijn noemt dit de twee lippen waarmee God spreekt. Ze zijn niet van elkaar te scheiden. We kunnen Gods beloften niet waarderen en dierbaar achten, zonder ook Gods eisen ter harte te nemen. De eis moet tot de belofte brengen." Het boek biedt veel stof tot nadenken en bezinning. Iets ervan willen we doorgeven. Er zijn volstreekte of absolute en er zijn voorwaardelijke beloften. De volstreekte of absolute beloften zeggen wat God ongeacht de mens zal doen. Als het over voorwaardelijke beloften gaat lezen we op blz. 86 "Die beloften zeggen niet alleen wat God doen zal, maar wijzen op bepaalde voorwaarden die aan de vervulling van de belofte verbonden zijn. Je zou kunnen zeggen dat ze een adres dragen. De personen voor wie ze bedoeld zijn, worden er in omschreven. 'Maar op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagen van geest, en die voor Mijn woord beeft.' (Jes. 66:2)." Op blz. 88 staat "Om alle misverstand te voorkomen, spreken de rechtzinnige theologen liever niet over de te vervullen voorwaarden om in het beloofde heil te delen, maar over 'de weg waarin' het God behaagt Zijn beloften te vervullen. De voorwaardelijke beloften leren ons niet dat wij ons de beloften moeten waardig maken, maar wijzen ons op de weg die leidt naar de verkrijging van het beloofde heil." Vanaf blz. 88 wordt geschreven over het zogenaamde syllogisme, dat is de sluitrede. "Vooral de theologen van de Nadere Reformatie en de puriteinen hebben dit gegeven uitgewerkt in de leer van het zogenaamde *syllogisme*, dat is de sluitrede. Zij stellen: God belooft de zaligheid aan allen die over hun zonden bedroefd zijn, hun leven beteren en naar de Heere Jezus hongeren en dorsten. Ik bemerk die zaken in mijzelf, dus mag ik mij op Gods belofte verlaten en geloven dat de belofte voor mij is bedoeld." Op blz. 120 wordt Augustinus aangehaald met zijn bekende uitspraak "Geef Heere, wat u gebiedt, dan zult U niet tevergeefs geboden hebben."

Ds. J. Catsburg, De drie doopvragen waar vader en moeder antwoord op geven, paperback, 76 blz., € 7,95, Uitgeverij Om Sions Wil, Alblasterdam, ISBN 978-94-6335-018-1.

Het boekje is sinds 1994 al heel wat keren herdrukt. Het blijkt in een behoefte te voorzien. Veel goede dingen worden erin aangetroffen. Op blz. 15 lezen we dat de Heere afsnijdt van de verdorven Adamsstam en inplant in de ware Wijnstok: "In het sacrament van de doop betuigt de Heere dat Hij dat niet alleen

doen kan door Zijn almacht, maar ook nog doen wil in Zijn vrijmacht in de harten der uitverkorenen, tot verheerlijking van Zijn grote Naam." Op blz. 21 staat terecht dat het 'in Christus geheiligd zijn' van onze kinderen niet inwendig verstaan moet worden, maar dat de Heere hen heeft afgezonderd van de heidenen die Gods getuigenissen missen. Door hun geboorte verkeren onze kinderen onder de bediening van het Evangelie en zijn gesteld op het erf van de zichtbare kerk. Op blz. 26 wordt de kanttekening aangehaald 'Dat is: de kinderen zijn in het uiterlijk verbond Gods begrepen en hebben toegang tot de tekenen en zegelen van Gods genade.' Op blz. 33 lezen we dat Calvijn zegt dat onze kinderen niet krachtens wedergeboorte, bekering of verkiezing geheiligd zijn, maar krachtens het verbond. Leerzame dingen lezen we ook over het woordje 'alhier' op de blz. 44-47. Het gaat erom dat de leer van de Reformatie wordt gebracht. Waar dat niet het geval is kunnen we onze kinderen niet ten doop houden. Vanaf blz. 50 lezen we over de zogenaamde vroegdoop. "In Genève werd er elke dag gepreekt, zodat er elke dag gelegenheid werd gegeven tot het laten bedienen van de doop." Amesius trekt de lijn naar de besnijdenis die op de achtste dag plaatsvond. Guido de Brès liet zijn eerstgeboren zoon de dag na de geboorte dopen. Bij de vroegdoop hield de vader als hoofd van het gezin het kind ten doop. Op blz. 74 lezen we dat de auteur ervoor is dat vader en moeder het kind ten doop houden zodra dit voor de moeder mogelijk is. Op blz. 55 lezen we dat de auteur niet voor doopgetuigen is. Gods Woord kent dit getuigenstelsel niet. In de kerkorde van Genève bepaalde Calvijn dat de vader het kind ten doop moest houden en de vragen moest beantwoorden. Alleen in uitzonderlijke gevallen konden er getuigen optreden. Op blz. 59 staat terecht dat Rome uitgaat van de tegenstelling natuur- genade. De Reformatie van de tegenstelling zonde- genade. Het 'voor u neemt' betekent: voor uzelf besluit of voor uw rekening neemt. Tenslotte geven wij u door wat we lezen op blz. 73 "Het bloed van onze kinderen zal van onze handen geëist worden. In de grote dag van het oordeel zullen zij ons aanklagen, als we het allerhoogst en eeuwig goed voor hen niet gezocht hebben. Ons zal tegenklinken: 'Moeder, vader, ik klaag u aan!' Vaders en moeders, David zegt: 'Komt, gij kinderen, hoort naar mij: Ik zal u des HEEREN vreze leren' (Psalm 34:12). Deze vader zij ons ten voorbeeld. Het heil van zijn kinderen ging hem ter harte. Ja, dan doen we al wat in ons vermogen ligt om hen in de vreze van de Heere op te voeden."

Ds. G.R. Procee, De Heilige Doop, Bijbelse grondslag, rijkdom en praktijk van de kinderdoop, 367 blz., gebonden, € 19,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-6278-6394.

Dit inhoudsvolle boek is een verkorte versie van een dissertatie ingediend bij The Reformation International Theological Seminary te Fellsmere,

Florida, waarop de auteur in oktober 2010 promoveerde. Vele facetten van de doop worden in dit boek aan de orde gesteld. De auteur biedt op een heldere en Bijbels gefundeerde wijze veel om de rijke inhoud van de kinderdoop te verstaan. De doop is geen teken of zegel van iets in de gedoopte, maar van Gods genadige beloften in Jezus Christus. De inhoud van het boek wordt op

blz. 14 als volgt omschreven: "Dit boek plaatst de geldigheid van de kinderdoop in een breder verband. De hoofdstukken 1-3 onderzoeken het verbondskader waarbinnen de doop plaatsvindt, behandelen vervolgens de doop als sacrament en maken daarin het onderscheid duidelijk tussen de christelijke doop en de doop van Johannes. De hoofdstukken 4-7 handelen direct over de doop van gelovigen en hun kinderen in tegenstelling tot enkel geloofsdoopt. De hoofdstukken 8-10 laten zien hoe God de beloften vervult die Hij in de doop geeft en hoe Hij het heil toepast in de harten van zondaren. Dit staat in tegenstelling tot onjuiste opvattingen van de leer van de wedergeboorte door de doop, en de doop met de Heilige Geest. De hoofdstukken 11-12 geven leiding aan ouders met betrekking tot de opvoeding en het omgaan met het sterven van gedoopte kinderen. Het slothoofdstuk geeft een uitleg van het klassieke formulier voor de kinderdoop zoals deze gebruikt wordt in reformatorische kerken." Hoofdstuk 4 gaat over de kinderdoop. Op de blz. 103 en 104 wordt geconcludeerd dat de kinderdoop vanaf de tijd van de apostelen praktijk was in de Vroege Kerk. "De

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 12 september 2017. Dat is dus opnieuw over drie weken. Kopij graag binnen donderdag 31 augustus.

Ontmoetingsdag 'Bewaar het Pand'

De datum voor de volgende ontmoetingsdag is zaterdag 16 september op Urk. Onderwerp: koning Josia. Sprekers: Ds. K. Hoefnagel, ds. A.v.d. Weerd, ds. A.A. Egas en ds. A.J.T. Ruis. Plaats: Chr. Geref. Kerk 'Eben-Haëzer' Almerelaan 1a, Urk.

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 24,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 25,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

kinderdoop is overeenkomstig het Woord van God en is bediend in de kerk vanaf de tijd van de apostelen. Zoals Hodge verklaart: De Vroege Kerk geeft blijvend en onafgebroken getuigenis van hun gewoonte hiervan vanaf de dagen van de apostelen. De Griekse en de Romeinse en alle takken van de lutherse en reformatorische kerken zijn het over dit fundamentele punt eens. De denominatie van de baptisten, die in deze zaak tegenover de hele christelijke wereld staat, is een heel moderne partij en dateert van de wederdopers in Duitsland, A.D. 1637." We geven nog een citaat weer uit hoofdstuk 4: "God heeft Zijn kerk in de dagen van Abraham opgericht en er kinderen in geplaatst. Zij moeten daar blijven tot Hij hen eruitzet. Hij heeft hen er nergens uitgezet. Zij zijn nog steeds lidmaten van Zijn kerk en hebben als zodanig recht op haar instellingen. Tot deze instellingen behoort ook de doop, die een gelijkwaardige plaats in de nieuwe bedeling inneemt als de besnijdenis in de oude en daarom op een gelijke wijze aan de kinderen gegeven dient te worden." De bezwaren tegen de theologie van het baptisme worden besproken. Baptisten geven een onjuiste uitleg van de doop van huisgezinnen. We lezen op blz. 142 "De Bijbelse opvatting van verbondsgezinnen is diep verankerd in het Oude en Nieuwe Testament. Vandaar dat gelovigen met hun gezinnen gedoopt werden. Wij kunnen er volledig aan vasthouden dat individuen binnen de gezinnen gedoopt werden, niet noodzakelijkerwijs omdat zij geloofden, maar omdat zij gezinsleden van gelovigen waren." Op blz. 306 gaat het over het opschrift boven het doopformulier 'Formulier om de Heilige Doop aan de kleine kinderen der gelovigen te bedienen.' 'Gelovigen' betekent: leden van de zichtbare kerk, die het geloof van de kerk belijden. Het betekent dus niet: wedergeborenen. Dan zouden immers alleen kinderen van wedergeboren ouders gedoopt kunnen worden. We lezen op de blz. 334 en 335 "Wij moeten derhalve deze uitdrukking 'geliefden in de Heere Jezus Christus' niet als een onderwerpelijke verklaring over de geestelijke staat van deze ouders zien, maar als een voorwerpelijke verklaring dat deze ouders belijdenis gedaan hebben en dat hun leven niet in tegenspraak is met hun belijdenis. De kerk drukt uit dat zij ware gelovigen dienen te zijn volgens hun eigen belijdenis." Als het gaat in het dankgebed over de vergeving van de zonden dan betekent dit niet dat dit al onderwerpelijk werkelijkheid is. Blz. 344 "Het doopformulier wijst hier op de werkelijkheid van de voorwerpelijk geschonken genade. Deze genade moet onderwerpelijk toegepast worden." Tenslotte geven wij weer wat we lezen op blz. 352 "Als wij onze kinderen vanaf hun jeugd leren dat de Heere recht op hen heeft, hun Zijn genade aanbiedt en wel dat zij Zijn kinderen zijn, zal de kinderdoop een prachtige Bijbelse aansporing zijn om de Heere te zoeken."

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam	Dordrecht e.o.	Waardenburg
0184 - 61 11 54	078 - 641 27 40	0418 - 65 20 39

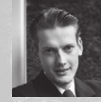
H. de Jongh

D.D.E. Meliëste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl